

FICTION
CONNECTION

COLECȚIE COORDONATĂ DE
Magdalena Mărculescu

Arnaldur Indriðason

Hipotermie

Traducere din engleză de
Monica Vlad

María abia dacă băga de seamă ce se întâmpla în timpul slujbei de înmormântare. Stătea amorțită în primul șir de bănci, ținându-l pe Baldwin de mână, înregistrând vag ce se întâmpla în jurul ei și pe parcursul slujbei. Predica vicarului, prezența persoanelor îndoliate și cântările corului micii biserici, toate aceste lucruri se estompau într-un singur refren al durerii. Vicarul trecuse pe la ei dinainte pentru a face niște însemnări, așa că María știa deja conținutul discursului său. Acesta se concentra în mare parte pe cariera academică a mamei Mariei, Leonóra, asupra curajului pe care aceasta îl arătase luptându-se cu boala îngrozitoare, asupra largului cerc de prieteni pe care și-i făcuse de-a lungul vieții și asupra Mariei însăși, singura sa fiică, care, într-o oarecare măsură, mersese pe urmele mamei sale. Vicarul vorbea despre calitățile intelectuale ale Leonórei în domeniul său și despre grija pe care o avea în a cultiva relațiile sale de prietenie, după cum stăteau mărturie numărul mare al celor prezenți în acea zi urâtă de toamnă. Majoritatea persoanelor îndoliate erau colegi, cadre universitare. Leonóra îi pomenise uneori Mariei cât de satisfăcător era să facă parte din clasa intelectuală. În cuvintele sale era o aroganță pe care María alesese s-o ignore.

Își aminti culorile toamnei în cimitir și bălțile înghețate de pe potecuța de pietriș ce ducea la mormânt, trosnetul făcut de pojghița subțire de gheață ce se spărgea sub picioarele celor care purtau sicriul. Își aminti briza rece și cum făcuse semnul crucii deasupra sicriului mamei sale. María își imaginase

această situație de nenumărate ori înainte, chiar din momentul în care devenise clar că boala îi va omorî mama, iar acum venise momentul. Privi fix la sicriul din mormânt și spuse în minte o rugăciune scurtă înainte de a face semnul crucii cu mâna întinsă. Apoi rămase nemișcată lângă mormânt până ce Baldvin o duse de acolo.

Își aminti cum oamenii veniseră la ea la parastas pentru a-și prezenta condoleanțele. Unii își oferiră sprijinul, întrebând-o dacă puteau face ceva pentru ea.

Mîntea Mariei nu se întoarse la lac până ce nu se așternu iar liniștea și rămase singură cu gândurile sale, târziu în acea noapte. Abia atunci realizează, când totul se terminase și rememora evenimentele acelei zile istovitoare, că nimeni din familia tatălui său nu venise la înmormântare.

1

Serviciul telefonic de urgențe primi un apel de pe un telefon mobil la scurt timp după miezul nopții. O voce agitată de femeie striga:

— S-a... Maria s-a omorât... eu... e oribil... oribil!

— Care-i numele dumneavoastră, vă rog?

— Ka... Karen.

— De unde sunați? Întrebă operatoarea de la urgențe.

— Sunt... este... cabana ei de vacanță...

— Unde? Unde e?

— ... la lacul Thingvallavatn. La... cabana ei de vacanță. Vă rog să vă grăbiți... eu... eu voi fi aici...

Karen crezuse că n-o să găsească niciodată cabana. Trecuse mult timp, aproape patru ani, de la ultima ei vizită. Maria îi dăduse indicații detaliate doar ca să fie sigură, însă acestea îi intraseră mai mult sau mai puțin pe o ureche și îi ieșiseră pe cealaltă, deoarece Karen presupusese că își va aminti drumul.

Era trecut de opt seara și întuneric beznă în momentul când plecă din Reykjavík. Conduse până la mlaștina Mosfellsheidi unde traficul era redus, doar câte o pereche

răzleață de faruri ce mai trecea pe lângă ea în drum spre oraș. O singură mașină se îndrepta spre est și ea se ținu după stopurile roșii, recunoscătoare că îi ținea cineva companie. Nu-i plăcea să conducă singură pe întuneric și ar fi pornit la drum mai devreme, dacă n-ar fi fost reținută. Lucra la departamentul de relații cu publicul într-o bancă mare, iar întâlnirile și apelurile pâruseră a nu se mai termina.

Karen știa că în partea dreaptă se afla muntele Grímannsfell, cu toate că nu-l putea vedea, și în stânga se afla Skálafell. Apoi trecu pe lângă drumul care vira către Vindáshlíð, unde își petrecuse odată, în copilărie, două săptămâni din vacanța de vară. Urmă stopurile roșii la o distanță comodă până ce acestea se îndreptară spre câmpia de lavă Kerlingarhraun, iar acolo drumurile lor se separară. Stopurile roșii accelerară și dispărură în întuneric. Se întrebă dacă se îndreptau către defileul de la Uxahryggir și spre nord pe drumul către muntele Kaldidalur. Și ea mersese deseori pe acea rută. Era un drum frumos de mers cu mașina, în josul văii Lundarreykjadalur către fiordul Borgarfjörður. Amintirea unei zile minunate de vară, petrecute odată la lacul Sandklúftavatn, îi reveni în minte.

Karen viră și ea la dreapta și conduse prin întunericul parcului național Thingvellir. Nu prea reușea să identifice punctele de reper în întuneric. Oare ar fi trebuit să vireze mai devreme? Aici trebuia să vireze către lac? Sau la următoarea? Ajunsese prea departe?

De două ori o luă în direcția greșită și trebui să întorcă. Era joi seara și majoritatea cabanelor erau goale. Adusese cu ea provizii de hrană și materiale de lectură, iar María îi spusese că, de curând, instalaseră un televizor la

cabană. Însă intenția principală a lui Karen era să încerce să doarmă, să se odihnească. Banca era ca un balamuc după recenta încercare eșuată de preluare. Ajunsese în punctul în care nu mai putea înțelege conflictele dintre diferitele grupări din rândul acționarilor majoritari. Comunicate de presă erau emise la un interval de două ore și, pentru a înrăutăți lucrurile, se aflase că o plată compensatorie de o sută de milioane de coroane islandeze fusese promisă unuia dintre partenerii băncii, cineva pe care o anumită grupare voia să-l concedieze. Conducerea reușise să stârnească indignarea publică și era treaba lui Karen să liniștească lucrurile. Așa era de săptămâni întregi, iar ea era deja la capătul puterilor în momentul în care îi trecuse prin minte să scape din oraș. Maria se oferise deseori să-i pună la dispoziție cabana pentru câteva zile, astfel încât Karen se hotărâse s-o sune. „Bineînțeles“, îi spusese María imediat.

Karen își croi încet drum de-a lungul unei cărări sălbatice prin tufărișul pitic până ce farurile sale luminau cabana aflată pe malul apei. María îi dăduse o cheie și îi spusese unde țineau una de rezervă. Uneori era necesar să ai o cheie în plus ascunsă undeva pe lângă cabană.

Abia aștepta să se trezească a doua zi dimineață în mijlocul culorilor tomnatice ale Thingvellirului. De când se știa ea, oamenii se strâneau toamna în parcul național, din moment ce puține locuri din țară se puteau mândri cu un asemenea spectacol extraordinar de culoare ca cel de aici de lângă lac, unde nuanțele de roșu-ruginiu și portocaliu ale frunzelor ce se uscau se întindeau cât puteai vedea cu ochii.

Începu să-și care bagajul din mașină pe terasa de lângă ușă. Apoi, introducând cheia în broască, deschise ușa și

pipăi în căutarea întrerupătorului. Lumina se aprinse pe holul care ducea către bucătărie și ea își luă mica valiză înăuntru și o așeză în dormitorul principal. Spre surprinderea ei, patul era nefăcut. Chestia asta nu-i stătea în fire Mariei. Un prosop zăcea aruncat pe podeaua băii. Când aprinse lumina în bucătărie, deveni conștientă de o prezență stranie. Cu toate că nu-i era frică de întuneric, simți brusc o senzație de angoasă fizică. Camera de zi era în întuneric. În timpul zilei, de la ferestrele acesteia exista o priveliște superbă a lacului.

Karen aprinse lumina în camera de zi.

Patru grinzi solide se întindeau de-a lungul tavanului, și de una dintre ele atârna un trup, cu spatele întors spre ea.

Șocul o făcu să se dea brusc în spate, lovindu-se cu spatele de perete și izbindu-se cu capul de lambriurile de lemn. Totul se întunecă. Trupul atârna de grindă de o funie subțire și albastră, oglindindu-se în fereastra întunecată a camerei de zi. Nu își dădu seama cât dură până îndrăzni să se apropie. Împrejurimile liniștite ale lacului fuseseră într-o clipă transformate în decorul unei povești de groază pe care ea n-avea s-o uite niciodată. Fiecare detaliu îi era întipărit în memorie. Scaunul de bucătărie, total nelalocul său în camera de zi minimalistă, zăcând într-o rână sub cadavru; albastrul funiei; reflecția din fereastră; întunericul Thingvellirului; trupul uman nemîșcat, atârnat de grindă.

Karen se apropie cu precauție și zări chipul albastru și umflat. Bănuiala sa îngrozitoare se dovedi una corectă. Era prietena ei, María.

2

Un interval de timp extrem de scurt păru să fi trecut între apelul lui Karen și sosirea la fața locului a paramedicilor, însoțiți de un medic și niște ofițeri de poliție din orașul învecinat, Selfoss. Cei de la Brigada Omucideri din Selfoss, cărora li se încredinșase cazul, știau doar că femeia care comisese suicidul era din Reykjavík, locuia în suburbia Grafarvogur, era măritată, însă n-avea copii.

Cabana era plină de oameni care vorbeau în surdina. Stăteau acolo ca niște străini stânjeniți.

— Dumneavoastră ați sunat? întrebă un tânăr detectiv.

Femeia care găsisse trupul îi fusese arătată în locul unde stătea în bucătărie, privind abătută în podea.

— Da. Numele meu e Karen.

— Vă putem aduce un psiholog specializat în traume dacă...

— Nu, cred... e în regulă.

— O cunoșteți bine?

— O cunosc pe María din copilărie. Mi-a pus la dispoziție cabana ei. Aveam de gând să-mi petrec weekendul aici.

— Nu i-ați văzut mașina parcată în spatele cabanei? întrebă detectivul.

— Nu. Nu credeam că e cineva aici. Apoi am observat că patul nu fusese făcut și când m-am dus în camera de zi... n-am mai văzut așa ceva înainte. Oo, Doamne, biata Maria! Biata de ea!

— Când ați vorbit ultima dată cu ea?

— Acum câteva zile. Când mi-a pus la dispoziție cabana.

— A zis că intenționa și ea să se afle aici?

— Nu. N-a pomenit de asta. A zis că bineînțeles că o să-mi pună la dispoziție cabana pentru câteva zile. Fără nicio problemă.

— Și era... în formă bună?

— Da, așa am crezut. Părea să fie ea cea dintotdeauna atunci când am trecut pe la ea ca să iau cheia.

— Știa că urma să veniți aici?

— Da. La ce vă referiți?

— Știa că o s-o găsiți, zise detectivul.

El își trăsese un scaun în momentul în care începuse să vorbească cu Karen. Ea îl apucă de braț, privindu-l fix.

— Vreți să spuneți că...?

— Poate că trebuia s-o găsiți, zise detectivul. Nu că aș ști ceva în legătură cu asta.

— Și de ce să fi vrut asta?

— E doar o presupunere.

— Dar e adevărat; știa că o să fiu aici peste weekend. Știa că veneam aici. Când... când a făcut-o?

— Nu ni s-a comunicat încă ora exactă a morții, însă medicul e de părere că n-are cum să fi fost mai târziu de ieri-seară. Așa că, probabil, acum aproape douăzeci și patru de ore.

Karen își ascunse fața în mâini.

— Doamne, e atât de... e atât de ireal. N-ar fi trebuit s-o rog niciodată să-mi pună la dispoziție cabana. Ați vorbit cu soțul ei?

— Un echipaj de poliție se îndreaptă chiar acum spre el. Locuiesc în Grafarvogur, nu-i așa?

— Da. Cum a putut să facă asta? Cum poate cineva să facă așa ceva?

— Pur și simplu din disperare, zise detectivul, făcându-i semn doctorului să vină. Din cauza unei suferințe. Nu știți de nimic de genul acesta în cazul ei?

— Maria și-a pierdut mama acum doi ani — de cancer, zise Karen. A fost o lovitură îngrozitoare pentru ea.

— Înțeleg, zise detectivul.

Buzele lui Karen tremurau. Detectivul întrebă dacă medicul putea face ceva care s-o ajute. Ea scutură din cap, spunând că era în regulă, însă că ar dori să meargă acasă, dacă i se dădea voie. Nu era nicio problemă. Vor vorbi cu ea mai târziu, dacă era nevoie. Detectivul o însoți afară pe aleea din fața cabanei și îi deschise ușa mașinii.

— O să fiți în regulă? întrebă el.

— Da, cred că da, răspunse Karen. Mulțumesc.

Detectivul o urmări cum întoarce mașina și se îndepărtează. Când se întoarse în cabană, coborâseră deja cadavrul și îl așezaseră pe podea. El îngenunche lângă acesta. Femeia moartă era îmbrăcată într-un tricou alb și blugi, însă, în picioare, n-avea șosete. Era suplă, trasă la față și cu părul scurt și negru. Nu vedea nicio urmă de luptă, nici pe trup și nici în casă; doar scaunul de bucătărie răsturnat pe care, probabil, stătuse femeia ca să lege funia în jurul grindei. Sfoara albastră ar fi putut fi cumpărată de la orice magazin de bricolaj. Îi pătrunsesse adânc în pielea de pe gâtul ei slab.

— Lipsă de oxigen, anunță funcționarul medical distric-tual, care stătea de vorbă cu paramedicii. Din nefericire

pentru ea, gâtul nu e rupt. Ar fi fost un sfârșit mai rapid. S-a sufocat în momentul în care ștreangul i s-a strâns în jurul gâtului. Probabil că a durat ceva timp. Întreabă când o pot lua de aici.

— Cât de mult ar fi putut dura? întrebă detectivul.

— Două minute — poate mai puțin — înainte de a-și pierde cunoștința.

Detectivul se ridică și privi în jurul său prin cabană. Din câte putea să vadă, era o casă de vacanță islandeză tipică, mobilată cu o canapea și două fotolii de piele, o masă drăguță de sufragerie și o bucătărie proaspăt mobilată. Pereții camerei de zi erau plini cu rafturi de cărți. Merse la etajerele respective și observă cotoarele din piele cafenie a cinci volume din *Colecția de povești populare* ale lui Jón Árnason. Povești cu fantome, gândi în sinea sa. Alte rafturi conțineau titluri de literatură franceză și romane islandeze, intercalate cu obiecte de porțelan sau ornamente ceramice și fotografii înrămate, inclusiv trei ale aceleiași femei la vârste diferite din câte își putea da el seama. Pe pereți atârnavă reprezentări grafice, un mic tablou în ulei și acuarele.

Detectivul se duse în ceea ce presupuse că era dormitorul matrimonial. Într-o latură a patului, rămăsese pe cearceaf o urmă de trup. Pe noptieră era un teanc de cărți cu un volum de poezie de David Stefánsson din Fagriskógur deasupra. Lângă ele se afla o mică sticlă de parfum.

Turul pe care îl făcu prin cabană nu era motivat doar de curiozitate. Căuta urme de luptă, orice indiciu că femeia nu se dusese de bunăvoie în bucătărie, luase scaunul, îl așezase sub grindă, se urcase pe el și își pusese funia în jurul gâtului. Tot ce găsi erau semne ale unei morți îngrozitor de tăcute — aproape politicoasă.

Fu întrerupt de un coleg de la Brigada Omucideri din Selfoss.

— Ai găsit ceva? întrebă bărbatul.

— Nimic. E sinucidere. Pur și simplu. Nu e niciun indiciu că ar fi altceva. Probabil s-a omorât.

— Așa se pare.

— Oare n-ar fi mai bine să tai funia înainte să plecăm? Are un soț, nu?

— Da, te rog dă-o jos. Va trebui să vină aici la un moment dat.

Detectivul luă ștreangul de pe podea și îl răsuci între degete. Nu era ceva foarte profesional: nodul fusese făcut de o mână neexperimentată, iar funia nu aluneca lin în jurul buclei. Îi trecu prin minte că el ar fi putut face o treabă mai bună, însă, era probabil irațional să te aștepti la un ștreang profesional din partea unei gospodine obișnuite din Grafarvogur. Nu era ca și cum ea ar fi făcut un curs specializat în metoda respectivă și și-ar fi pregătit sinuciderea în detaliu. Fusese, probabil, rezultatul unui moment de nebunie mai degrabă decât al unui act cu grijă premeditat.

Deschise ușa către terasă. Aceasta se afla la doar două trepte mai jos și la vreo câțiva metri de suprafața lacului. În ultimele câteva zile, dăduse înghețul și o pojghiță subțire de gheață se formase pe suprafața apei aproape de mal. În unele locuri, apa înghețase pe pietre, asemeni unei foi de sticlă, subțire ca hârtia, sub care apa se învoluta.

Erlendur conduse până la o locuință unifamilială modestă din suburbia Grafarvogur. Stătea de una singură în capătul unei străzi înfundate cu vile frumoase. Majoritatea acestora erau identice, vopsite în alb, albastru sau roșu cu un garaj și două mașini la fiecare casă. Strada era bine luminată și curată, grădinile îngrijite, peluzele tunse, iar copacii și arbuștii cu grijă toaletați. Oriunde te uitai, gardurile vii erau tăiate și arătau ca niște cutii. Casa în chestiune părea mai veche decât celelalte clădiri de pe stradă; era construită într-un stil diferit, fără bovindouri sau seră și fără coloanele pretențioase care să flancheze ușa de la intrare. Era o clădire albă cu un acoperiș plat și o fereastră panoramică în camera de zi, care dădea înspre fiordul Kollafjörður și muntele Esja. În jurul casei se afla o grădină mare și frumos luminată, care era în mod clar bine întreținută. Arbuștii de potentilla și iarba-degetelor alpină, cât și trandafirii Hansa și panseluțele muriseră cu toate odată cu venirea toamnei.

În ultimul timp fusese neobișnuit de rece, cu un vânt ce bătuse dinspre miazănoapte și cu temperaturi aspre. Rafale uscate de vânt răscoleau frunzele de-a

lungul drumului până în capătul străzii înfundate. Erlendur își parcă mașina și privi în sus înspre casă. Trase cu putere aer în piept, înainte de a intra. Aceasta era a doua sinucidere într-o săptămână. Poate se datora toamnei și gândului la lunga și întunecata iarnă care urma.

Căzuse pe umerii săi povara să ia legătura cu bărbatul, în numele poliției din Reykjavík, după cum era obiceiul. Forțele polițienești din Selfoss hotărâseră deja să transfere cazul către Reykjavík pentru o „rezolvare corespunzătoare”, după cum se exprimaseră. Un preot fusese trimis acasă la bărbat. Stăteau în bucătărie în momentul în care Erlendur sosi. Preotul îi deschise ușa și îl pofti în bucătărie, explicându-i că era vicarul din Grafarvogur. Maria frecventase o altă biserică, însă nu reușiseră să-l contacteze pe vicarul ei.

Soțul, un bărbat suplu și bine-clădit, îmbrăcat cu o cămașă albă și blugi, stătea așezat foarte liniștit la masa din bucătărie. Erlendur se prezentă și își strânsese mâinile. Numele bărbatului era Baldvin. Vicarul rămase în picioare lângă ușa bucătăriei.

— Trebuie să merg la cabană, zise Baldvin.

— Da, trupul a fost..., începu Erlendur, însă fu întrerupt.

— Mi s-a spus că... începu Baldvin.

— Vom merge cu dumneavoastră dacă vreți. Cu toate că trupul a fost, de fapt, transferat la Reykjavík. La morga din Barónsstígur. Am crezut că ați prefera ca trupul să fie trimis acolo în locul spitalului din Selfoss.

— Vă mulțumesc.

— Va trebui să mergeți s-o identificați.

— Desigur. Bineînțeles.

— Era singură la Thingvellir?

— Da, s-a dus acolo acum două zile ca să lucreze ceva și trebuia să se întoarcă în oraș în această seară. A zis că va întârzia. Îi pusese la dispoziție cabana unei prietene pe timpul weekendului. Sau, cel puțin, asta mi-a spus mie. A zis că era posibil să mai rămână pe acolo și s-o aștepte.

— Prietena ei Karen a găsit-o. O cunoașteți?

— Da.

— Dumneavoastră erați aici, acasă?

— Da.

— Când ați vorbit ultima oară cu soția dumneavoastră?

— Ieri-seară. Înainte de a merge la culcare. Își luase cu ea telefonul mobil la cabană.

— Deci n-ați mai avut vești de la ea azi toată ziua?

— Nu, deloc.

— Nu vă aștepta și pe dumneavoastră la Thingvellir?

— Nu. Intenționam să petrecem weekendul în oraș.

— Însă ea o aștepta pe prietena ei în această seară?

— Da, așa am înțeles. Vicarul mi-a spus că probabil Maria... a făcut-o... ieri-seară?

— Legistul nu ne-a precizat încă ora mai exactă a morții.

Baldvin rămase tăcut.

— A mai încercat să facă asta și înainte? Întrebă Erlendur.

— Asta? Să se sinucidă? Nu, niciodată.

— Știați dacă era cumva într-o stare proastă?

— Era puțin deprimată și cu moralul scăzut, zise Baldvin. Dar nu atât de... asta e...

Izbucni în lacrimi.

Vicarul întâlni privirea lui Erlendur și îi făcu semn că, pentru moment, era de-ajuns.

— Îmi pare rău, zise Erlendur și se ridică de la masa din bucătărie. Vom vorbi mai mult altă dată. Vreți să sunați

pe cineva care să vină și să stea cu dumneavoastră? Sau aveți nevoie de un psiholog? Putem...

— Nu, e... Vă mulțumesc.

În drumul său spre ieșire, Erlendur trecu prin camera de zi, care era plină cu numeroase rafturi de cărți. Observase un SUV elegant în fața garajului când parcase pe alee. De ce să mori și să lași o casă ca asta? se întrebă el. Chiar nu există nimic aici pentru care să trăiești?

Știa că astfel de gânduri erau inutile. Experiența îi arătase că motivele sinuciderii puteau fi neprevăzute și fără legătură cu situația financiară a unei persoane. Actul însuși venea frecvent ca un adevărat șoc și putea fi comis de oameni de toate vârstele: adolescenți, oameni de vârstă mijlocie și persoane vârstnice, oameni care, într-o zi, hotărâu să termine cu toate. Uneori, era un lung istoric de depresie și încercări eșuate. În alte cazuri, actul îi lua complet prin surprindere pe prieteni și pe membrii familiei. „N-aveam idee că el se simțea așa”. „Ea n-a spus niciodată nimic”. „De unde era să știm noi?”. Membrii familiei rămâneau devastați, cu ochii plini de întrebări, cu vocile pline de neîncredere și oroare. „De ce? Ar fi trebuit să prevăd acest lucru? Oare e ceva ce aș fi putut face mai bine?”.

Soțul îl însoți pe Erlendur în hol.

— Înțeleg că își pierduse mama cu puțin timp în urmă.

— Da, așa e.

— Maria a fost extrem de afectată de moartea acesteia?

— A afectat-o foarte mult, zise bărbatul. Însă acest lucru e de neînțeles. Chiar dacă a fost deprimată în ultimul timp, tot e complet de neînțeles.

— Bineînțeles, zise Erlendur.

— Presupun că poliția are de-a face cu multe cazuri? zise Baldvin. De suicid, vreau să spun?